

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/207/2015
Identifikačné číslo spisu: 8714203097
Dátum vydania rozhodnutia: 26.11.2015
Meno a priezvisko: JUDr. Edita Bakošová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2015:8714203097.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne Technoinvest - Holding, a.s., so sídlom v Košiciach, Južná trieda č. 74, IČO: 35 732 016, zastúpenej JUDr. Ondrejom Lučivjanským, advokátom v Košiciach, Murgašova č. 3, proti žalovaným 1/ Mgr. C., bývajúcí v M., 2/ JUDr. L., bývajúca v M., obaja zastúpení JUDr. Alexandrom Fuchsom, advokátom v Košiciach, Štúrova č. 20, o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy a nariadenie predbežného opatrenia, vedenej na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 11 C 66/2014, o dovolaní žalovaných proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 8. júla 2014 sp. zn. 10 Co 72/2014, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Odôvodnenie

Okresný súd Poprad uznesením z 13. mája 2014 č.k. 11C 66/2014-87 zamietol návrh žalobkyne na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým sa domáhala uloženia povinnosti žalovaným zdržať sa realizácie vkladu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam evidovaným na LV č. XXX špecifikovaným v petite návrhu až do právoplatného skončenia súdneho konania o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy o ich prevode. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že z návrhu žalobkyne je zrejmé iba to, že členka predstavenstva žalobkyne, U., uzatvorila kúpnu zmluvu so žalovanými 3. marca 2014. Z výpisu z obchodného registra žalobkyne mal preukázané, že je štatutárnym orgánom od 4. novembra 2006 doposiaľ a 5. marca 2014 sa vzdala funkcie člena predstavenstva. Z listu vlastníctva vyplýva, že vlastníkom predmetných nehnuteľností je aj naďalej žalobkyňa. Žalovaní uzatvorili kúpnu zmluvu na predmetné nehnuteľnosti so žalobkyňou, a preto nie je dôvod na prijatie opatrení, ktoré by obmedzili nakladanie s nehnuteľnosťou zo strany žalovaných, nakoľko vlastníkom nehnuteľnosti je žalobkyňa, ktorá uzatvorila kúpnu zmluvu so žalovanými. Podľa názoru súdu sa jedná o konanie a vzťah žalobkyne a členky predstavenstva a žalobkyňa neosvedčila potrebu nariadenie predbežného opatrenia, preto návrh na nariadenie predbežného opatrenia ako nedôvodný zamietol.

Krajský súd v Prešove na odvolanie žalobkyne uznesením z 8. júla 2014, sp. zn. 10 Co 72/2014 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalovaným uložil povinnosť zdržať sa realizácie vkladu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam evidovaným na LV č. XXX, k.ú. Z., okres P., obec X.,

ako pozemky registra C parc. č. XXXX/X vo výmere 352 m² zastavané plochy a nádvoria, parc. č. XXXX/XX vo výmere 205 m², ostatné plochy, parc. č. XXXX/XX vo výmere 1227 m², druh pozemku ostatné plochy, parc. č. XXXX/XX vo výmere 154 m², zastavané plochy a nádvoria, parc. č. XXXX/XX vo výmere 196 m², ostatné plochy, parc. č. XXXX/XX vo výmere 2264 m², ostatné plochy, parc. č. XXXX/XXX vo výmere 37 m², ostatné plochy, parc. č. XXXX/XXX vo výmere 35 m², ostatné plochy a nádvoria a ako stavby súpisné číslo XXX na parc. č. XXXX/X, druh stavby budova obchodu a služieb, súpisné číslo XXXXX na parc. č. XXXX/XX, druh stavby budova ubytovacieho zariadenia a to do právoplatného skončenia súdneho konania o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy z 3. marca 2014, uzavretej medzi žalobkyňou a žalovanými ohľadne vyššie uvedených nehnuteľností, vedeného pod sp. zn. 11 C 66/2014 na Okresnom súde Poprad. Krajský súd vychádzajúc z dôvodov uvádzaných žalobkyňou v návrhu na nariadenie predbežného opatrenia dospel k záveru, že žalobkyňa dostatočne osvedčila danosť práva, pričom pre osvedčenie práva je potrebné, aby žalobca bol vecne legitimovaný a taktiež, aby uplatňovaný nárok nebol zjavne neopodstatnený. Súčasne žalobkyňa preukázala aj naliehavosť navrhovanej dočasnej úpravy pomerov účastníkov, pričom v prípade nariadenia uvedeného predbežného opatrenia nedôjde k nevyváženému zásahu do vzťahov účastníkov. Z týchto dôvodov odvolací súd podľa § 220 O.s.p. zmenil uznesenie súdu prvého stupňa a návrhu vyhovel a súčasne stanovil čas, po ktorý bude predbežné opatrenie trvať.

Uvedené rozhodnutie odvolacieho súdu napadli dovolaním žalovaní, žiadali napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie, príp. zrušiť obe rozhodnutia súdov nižších stupňov a konanie zastaviť. Prípustnosť dovolania odôvodnili ustanovením § 237 písm. a/, f/ O.s.p. (sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov a účastníkovi konania sa postupom súdu odhala možnosť konať pred súdom). Dovolatelia vo vzťahu k namietanej vade konania podľa § 237 písm. a/ O.s.p. poukázali na čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ktorý ich oprávňuje podať návrh do príslušného katastra nehnuteľností, aby tento rozhodol o vklade vlastníckeho práva na základe kúpnej zmluvy z 3. marca 2014. Preto im nie je jasné znenie výroku predbežného opatrenia, či im bolo predbežne zakázané podať návrh na vklad vlastníckeho práva, alebo, či je ich povinnosťou vziať späť už podaný návrh na vklad. Podľa ich názoru nie je v právomoci všeobecných súdov zakázať im uplatňovanie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu. Právomoc dočasne zabrániť tomu, aby došlo k realizácii vkladu v zmysle kúpnej zmluvy prináleží nepochybne katastru nehnuteľností v rámci správneho konania, ktorý môže vkladové konanie prerušiť až do právoplatného rozhodnutia súdneho sporu. Vo vzťahu k namietanej vade konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. poukázali na znenie § 75 ods. 8 O.s.p., podľa ktorého v prípade zamietnutia návrhu na nariadenie predbežného opatrenia sa odporcovi nedoručuje takéto uznesenie, ani odvolanie proti nemu a rovnako ani potvrdzujúce rozhodnutie odvolacieho súdu. V dôsledku toho sa odporca vôbec oficiálne nedozvie, že konanie o nariadenie predbežného opatrenia prebehlo a odporca sa o predbežnom opatrení dozvie iba v prípade, že odvolací súd návrhu vyhovie, kedy už na obranu svojich práv nemôže nič účinného podniknúť. V dôsledku takéhoto postupu dochádza k popretiu základného práva odporcu na súdnu ochranu. Takýto postup považujú žalovaní z ústavnoprávneho hľadiska za neakceptovateľný, v rozpore s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Ústavnou povinnosťou súdov bolo v prejednávanej veci postupovať nie podľa Občianskeho súdneho poriadku, ale podľa dohovoru, ako medzinárodnej zmluvy o ľudských právach, kedy by dostali možnosť vyjadriť sa k veci a brániť svoje práva. Keďže súdy takto nepostupovali, odhali im možnosť konať vo veci, teda brániť svoje práva v konaní o nariadenie predbežného opatrenia. Namietli zároveň, že v rozpore so zákonom im bolo doručené zamietajúce uznesenie okresného súdu, avšak odvolanie žalobcu im v súlade so zákonom nebolo pred rozhodnutím odvolacieho súdu doručené. Z doručeného uznesenia okresného súdu sa dozvedeli, že prebieha konanie o nariadenie predbežného opatrenia, avšak nemali praktický dôvod zaujať k nemu stanovisko, keďže verdikt bol pre nich priaznivý. Možnosť vyjadriť sa by bol aktuálny až keby sa dozvedeli o podaní odvolania žalobcom.

Žalobkyňa písomné vyjadrenie k dovolaniu nepodala.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací [§ 10a ods. 1 O.s.p. (pozn. dovolacieho súdu: v ďalšom texte sa uvádza Občiansky súdny poriadok v znení pred 1. januárom 2015)], po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpení v súlade s § 241 ods. 1 O.s.p.,

bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), predovšetkým skúmal, či dovolanie smeruje proti takému rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p., dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Podmienky prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vydaného vo forme uznesenia sú upravené v ustanoveniach § 237 a § 239 O.s.p.

Podľa § 239 ods. 1 O.s.p. dovolanie je tiež prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev (§ 109 ods. 1 písm. c/) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/.

Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Podľa § 239 ods. 3 O.s.p. ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, o znalcovskom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákonom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

V treťom odseku ustanovenia § 239 O.s.p. sú vymenované prípady, ktoré vylučujú prípustnosť dovolania proti uzneseniam odvolacieho súdu, proti ktorým by inak bolo dovolanie podľa odsekov 1 a 2 prípustné. Jedným z nich je aj prípad, keď dovolanie smeruje proti uzneseniu o predbežnom opatrení.

V prejednávanej veci je nepochybné, že žalovaní dovolaním napádajú uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci predbežného opatrenia. Ich dovolanie je preto podľa § 239 ods. 3 O.s.p. procesne neprípustné.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť dovolacieho súdu (§ 242 ods. 1 O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v ustanovení § 237 O.s.p., neobmedzil sa odvolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., ale sa komplexne zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j., či v prejednávanej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nepodania návrhu na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania nesprávne obsadeným súdom). Ustanovenie § 237 O.s.p. nemá žiadne obmedzenia vo výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým predmetom dovolania. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia preto predmet konania nie je významný. Ak je teda konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v tomto ustanovení, možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutie o predbežnom opatrení.

Dovolatelia existenciu procesných väd konania v zmysle § 237 písm. b/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdili a procesné vady tejto povahy v dovolacom konaní nevyšli najavo.

S prihladením na obsah dovolania dovolací súd osobitne skúmal, či sa v danom prípade nerozhodlo vo veci nepatriacej do právomoci súdu (§ 237 písm. a/ O.s.p.), a či postupom súdu prvého stupňa alebo odvolacieho súdu nebola dovolateľom odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Dovolatelia tvrdia, že v danom prípade došlo k procesnej vade uvedenej v ustanovení § 237 písm. a/ O.s.p., lebo súdy prejednali a rozhodli vec, ktorá nepatrí do právomoci súdu.

Právomoc sa všeobecne posudzuje ako oprávnenie určitého štátneho orgánu (v tomto prípade súdu) riešiť otázky, ktoré sú zákonom zverené do jeho kompetencie. Právomoc súdov vymedzuje ustanovenie § 7 Občianskeho súdneho poriadku. V zmysle § 7 ods. 1 O.s.p., súdy v občianskom súdnom konaní prejednávajú a rozhodujú spory a iné právne veci, ktoré vyplývajú z občianskoprávných, pracovných, rodinných, obchodných a hospodárskych vzťahov, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány. Podľa § 7 ods. 2 O.s.p. súdy v občianskom súdnom konaní preskúmavajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci a rozhodujú o súlade všeobecne záväzných nariadení orgánov územnej samosprávy vo veciach územnej samosprávy so zákonom a pri plnení úloh štátnej správy aj s nariadením vlády a so všeobecne záväznými právnymi predpismi ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány. V zmysle § 7 ods. 3 O.s.p., iné veci prejednávajú a rozhodujú súdy v občianskom súdnom konaní, len ak to ustanovuje zákon.

Nedostatok právomoci súdu sa považuje za neodstrániteľnú podmienku konania, ktorá má ten dôsledok, že súd nemôže vydať rozhodnutie vo veci samej, ale musí konanie zastaviť a vec postúpiť inému orgánu.

Pre vyriešenie otázky, či konkrétna vec patrí do právomoci súdu, je vždy nevyhnutné zistenie, z ktorého právneho vzťahu žalobca vyvodzuje žalobou uplatnený nárok, resp. nároky (predmet súdneho konania).

V posudzovanej veci sa žalobkyňa voči žalovaným domáha určenia neplatnosti kúpnej zmluvy z 3. marca 2014, predmetom ktorej bol prevod vlastníctva nehnuteľností zapísaných na LV č. XXX kat. úz. Z. a po pripustení zmeny petitu sa domáha určenia vlastníctva k predmetným nehnuteľnostiam zapísaným na uvedenom LV č. XXX. Z obsahu spisu dokonca vyplýva, že žalovaní v predmetnom konaní uplatnili 11. júla 2014 vzájomný návrh, ktorým sa domáhajú určenia neplatnosti právneho úkonu žalobkyne z 13. marca 2014, ktorým táto odstúpila od predmetnej zmluvy a podaním doručeným súdu 23. júla 2014 žiadajú nariadiť predbežné opatrenie, ukladajúce žalobkyni zdržať sa nakladania s predmetnými nehnuteľnosťami.

Otázky vecných práv účastníkov občianskoprávných vzťahov (vrátane určenia neplatnosti kúpnej zmluvy, resp. určenia vlastníckeho práva k veciam podľa Občianskeho zákonníka a tým aj nariadenie predbežného opatrenia vzťahujúceho sa k predmetu konania), patria do okruhu občianskoprávných vzťahov (§ 1 ods. 2, § 2 ods. 1 až 3, § 123 a nasl. Občianskeho zákonníka), ktoré sú oprávnené riešiť súdy a preto prejednanie a rozhodovanie sporov o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy, resp. vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam patrí do právomoci súdu (§ 7 ods. 1 O.s.p.).

Najvyšší súd vzhľadom na vyššie uvedené konštatuje, že je neopodstatnená námietka žalovaných, podľa ktorej súdy v danom prípade prejednali a rozhodli vec, ktorá nepatrí do právomoci súdu (§ 237 písm. a/ O.s.p.).

V dovolaní sa tiež namieta, že súdy odňali žalovaným možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia, je procesne nesprávny postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a uplatňovať (realizovať) procesné oprávnenia účastníka občianskeho súdneho konania priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv.

Dovolatelia v súvislosti s touto tvrdenou procesnou vadou konania namietajú tú skutočnosť, že súd

prvého stupňa pri doručovaní uznesenia o predbežnom opatrení nepostupoval podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, avšak mu doručil zamietajúce uznesenie okresného súdu, nedoručil mu odvolanie a potom mu doručil až zmeňujúce rozhodnutie odvolacieho súdu.

Podľa § 75 ods. 6 O.s.p., súd môže vydať rozhodnutie o predbežnom opatrení aj bez výsluchu účastníkov a bez nariadenia pojednávania.

Podľa ods. 8 cit. ustanovenia, o nariadení predbežného opatrenia rozhodne súd aj bez vyjadrenia ostatných účastníkov. Návrh na nariadenie predbežného opatrenia doručí súd ostatným účastníkom až spolu s uznesením, ktorým bolo predbežné opatrenie nariadené. Ak bol návrh na nariadenie predbežného opatrenia odmietnutý alebo zamietnutý, nedoručuje súd ostatným účastníkom uznesenie o jeho odmietnutí alebo zamietnutí, ani prípadné odvolanie navrhovateľa; uznesenie odvolacieho súdu im doručí, len ak ním bolo nariadené predbežné opatrenie.

Dovolací súd nespochybňuje skutočnosť, že súd prvého stupňa nepostupoval správne, keď doručoval účastníkom uznesenie, ktorým návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol (por. vyššie cit. § 75 ods. 8 O.s.p.), avšak nemožno z takéhoto (i keď nesprávneho) postupu vyvodiť, že ním odňal žalovaným možnosť konať pred súdom. Doručením uznesenia o zamietnutí návrhu žalobkyne na nariadenie predbežného opatrenia žalovaní neboli ukrátení na svojich procesných právach, pričom výslovný zákaz informovania žalovaného o tom, že je takýto návrh podaný, resp. že bolo vydané uznesenie o jeho zamietnutí, nevyplýva zo žiadneho ustanovenia O.s.p., keď ani ustanovenie § 75 ods. 6 O.s.p. pri rozhodovaní o nariadení predbežného opatrenia nevyučuje možnosť nariadiť v prípade potreby na prejednanie veci dokonca aj pojednávanie. Súd prvého stupňa neodňal žalovaným možnosť konať pred súdom ani tým, že im nedoručil odvolanie žalobkyne, pretože ani táto povinnosť mu z ustanovenia § 75 ods. 8 O.s.p. nevyplýva a tento postup nebol ani v rozpore s čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Na základe uvedených skutočností dovolací súd dospel k záveru, že odvolací súd svojím postupom nezaložil vadu konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., teda neodňal účastníkovi možnosť konať pred súdom.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti dovolací súd dospel k záveru, že prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 237 O.s.p., ani z ustanovenia § 239 O.s.p., dovolanie teda smeruje proti takému rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému nie je prípustné. Najvyšší súd Slovenskej republiky ho preto podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 veta prvá O.s.p. odmietol bez toho, aby bola preskúmaná vecná správnosť napadnutého rozhodnutia krajského súdu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky o trovách dovolacieho konania nerozhodoval z dôvodu, že dovolaním napadnuté uznesenie nie je rozhodnutím, ktorým by sa konanie medzi účastníkmi končilo, berúc zreteľ na to, že ide o konanie o predbežnom opatrení (§ 145 O.s.p.). Vo veci bude ďalej konať súd prvého stupňa, ktorý rozhodne aj o trovách doterajšieho konania, t.j. vrátenie trov dovolacieho konania v súlade s úpravou zakotvenou v § 151 O.s.p.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.